

Literatura

Zůbek, A. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě Brno, Spolková 8, výstavba bytového domu Lido*. Rkp. náleзовé zprávy z akce č. A42/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zůbek, A. 2020: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 61(1), 170.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábrdovice, Bez. Brno-město), Spolková-Straße 8, Parz. Nr. 53, 54. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Die Rettungsgrabung wurde im Zusammenhang mit dem geplanten Bau des Wohnhauses Lido im März bis Mai 2019 realisiert. Es gab keine mittelalterlichen oder frühneuzeitlichen Siedlungspuren, außer urgeschichtlichen Gruben wurden nur Fundament- und Kellermauern aus dem 19. und 20. Jahrhundert freigelegt. Früher stand hier die Kafka-Spinnerei, die im Jahre 1892 niederbrannte. An ihrer Stelle wurde 1897 ein Arbeiterhaus gebaut.

Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)

Ulice Přadlácká a Vranovská.

Středověk, novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 1160058:596811.

V průběhu dubna roku 2019 proběhl záchranný archeologický výzkum na parcelách č. 974/2, 974/3 a 978 v katastrálním území Brno-Zábrdovice. Výzkum byl vyvolán stavbou nového bytového domu na ploše o rozměrech cca 20 × 80 m. Plocha z jihu navazuje na prostor, který byl předmětem archeologického výzkumu při výstavbě bytového domu v roce 2017, během kterého bylo dokumentováno osídlení lidu s moravskou malovanou keramikou, únětickou kulturou a novověké sídlištní aktivity (Přichystal 2018a; 2018b; 2018c).

Zhruba v severovýchodní části stavební jámy byl na řezu zaznamenán blíže neinterpretovatelný porušený objekt, z jehož výplně bylo vyzvednuto několik keramických fragmentů vrcholně středověkého stáří. Na opačné straně staveniště byla rovněž na řezu dokumentována novověká vápenná jáma, z jejíž výplně se nepodařilo získat žádný materiál. Poslední zaznamenanou aktivitu představuje řada osmi menších jam v západní části stavební jámy. Byly rozmístěny na západním a severním okraji parcely v rozestupech 1 až 1,5 m, přičemž v jedné byl registrován zásyp po vytaženém sloupu. Z výplně dvou jam byly kromě vrcholně středověkých intruzí vyzvednuty drobné glazované fragmenty umožňující datování snad do 19. století. S největší pravděpodobností se jedná o sloupové jámy plotu ohraničujícího parcelu zaznamenanou již na indikačních skicách v roce 1825.

Literatura

Přichystal, M. 2018a: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(1), 126–127.

Přichystal, M. 2018b: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(1), 161.

Přichystal, M. 2018c: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(2), 228.

Summary

Brno (cadastre Zábrdovice, Brno-město District), Přadlácká and Vranovská Streets. Middle Ages, Modern Ages. Village, suburb. Rescue excavation.

During rescue excavation, one probably medieval feature, one modern age lime pit and eight post-holes of a fence which once stood on the plot border were documented.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)

Gajdošova ulice.

Novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: 1. etapa: S-JTKS (X:Y) – 1160924.94:59396.97, 2. etapa: S-JTSK (X:Y) – 1160764.81:595390.55.

V průběhu června 2019 proběhl záchranný archeologický výzkum při realizaci první etapy rekonstrukce plynovodu v Gajdošově ulici v Brně-Židenicích, konkrétně v jižní části ulice (v místech u křižovatky s Vančurovou ulicí). V liniovém výkopu byl dokumentován menší zahloubený kruhový objekt s podhloubenými stěnami. Z jeho zásypu byl získán glazovaný keramický materiál a skleněné fragmenty umožňující rámcově datovat objekt do 19. století. Pravděpodobně se jednalo o odpadní jámu náležící k jednomu z domů stojících v historickém jádru Juliánova, který byl zničen výstavbou průtahu velkého městského okruhu v 80. letech 20. století.

Druhá etapa proběhla na přelomu června a července 2019. Archeologické situace byly zjištěny v liniovém výkopu v prostoru mezi domy Gajdošova č. p. 64 a č. p. 82. Samotná Gajdošova ulice sleduje starou cestu spojující historické jádro Židenic s nejstarší částí Juliánova, založeného v roce 1786. Ve zkoumaném místě se zástavba objevuje až od 80. let 19. století, kdy se v souvislosti s rozvojem brněnského průmyslu výrazně rozrůstaly jak Židenice, tak Juliánov. Velký zásah do zástavby obou městských čtvrtí představovala výstavba průtahu velkého městského okruhu v 80. letech 20. století, která zničila mj. i domy ve sledovaném prostoru (Kuča 2000, 376–377, 626, 628).

V průběhu výzkumu bylo dokumentováno celkem 15 zděných konstrukcí (základových zdí), které bylo možno s pomocí katastrální mapy evidenci z roku 1907 přiřadit ke 4 domům (č. p. 1221, 1525, 1615 a 1807). K domu č. p. 1221 bylo možno přiřadit cihlové zdi 900, 901 a 902, které byly vyzděny na světle šedou vápnito-písčitou maltu. V rámci konstrukce 900 bylo registrováno sklepní okno, stěna v tomto prostoru také nese šedou omítku. Zbytky modře nabarvené omítky se nacházely na zdech 901 a 902.

Z jižněji umístěného domu č. p. 1525 byly zaznamenány pouze zdi 903 a 904. Obě byly vyzděny ze strojových cihel na žlutou vápnito-písčitou maltu. Dům byl přiřazen k domu č. p. 1221.

Jižně od domu č. p. 1525 následovala nezastavěná parcela a poté dům č. p. 1615, ke kterému náležely zdi 905 až 908. Jednalo se o stavbu vyzděnou z cihel s malým přídatkem kamenů, především křemenných slepenců facie Old Red, byla použita světle šedá vápnito-písčítá malta. Šedá vápenná omítky byla dokumentována pouze na zdi 907.

Zdi 909 až 914 patří k nejjižnějšímu domu č. p. 1807. Také v tomto případě se jednalo o zdi vystavěné z cihel, občas se využíly křemenné slepence facie Old Red. Zeď 910 se od ostatních odlišuje, jako jediná je vystavěna na vápnito-písčitou maltu šedých odstínů, také nedosahuje ani polovičních hodnot síly ostatních zdí – je možné, že se jedná o mladší příčku. Zbylé zdi byly vystavěny na žlutošedou vápnito-písčitou maltu. Na některých zdech (912, 913 a 914) byla přítomna šedá omítky, která spolu s železnými profily tvaru „L“ trčícími ze zdi 914 (držáky na polici?) může indikovat přítomnost sklepa v těchto místech. Dům byl pravděpodobně